

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI
PS-II.431.3.2014

Kielce, 06.03.2014 r.

Pani
Jadwiga Mołas
Dyrektor
Placówki opiekuńczo-wychowawczej
typu rodzinnego
Ul. Kielecka 14
26-001 Wola Kopcowa

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach przesyła sprawozdanie z kontroli doraźnej (w trybie uproszczonym) w Placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Woli Kopcowej, która odbyła się w dniu 27 lutego 2014r.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie:

- art. 6 ust. 4, art. 51-53 ustawy o kontroli w administracji rządowej z dnia 15 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 185, poz. 1092),
- art. 123 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze. zm.),

Kontrolę przeprowadzili: inspektorzy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, w następującym składzie:

1. **Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 14) – przewodnicząca zespołu. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 157/2014 z dnia 24.02.2014 r.
2. **Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 19). Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 156/2013 z dnia 24.02.2014 r.

Przedmiot i zakres kontroli:

1. Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania przez wykwalifikowaną kadrę.
2. Zaspakajanie niezbędnych potrzeb wychowanków, w szczególności: emocjonalnych, rozwojowych, społecznych i religijnych.

Kontrola przeprowadzona była w godzinach popołudniowych.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena

W dniu kontroli na terenie placówki przebywała dyrektor placówki. Około godziny 14 do placówki zaczęły wracać dzieci ze szkoły. W placówce umieszczonych było 8 dzieci w wieku od 11 – 18 lat, w tym: jedna wychowanka od 21 stycznia 2014 r. przebywa na ucieczce (w związku z tą sytuacją placówka na bieżąco kontaktuje się z policją, której do tej pory nie udało się dowieźć wychowanki do placówki. Pani J. Mołas poinformowała również kontrolujących o tym, że sama podejmowała próby poszukiwania dziewczyny i ustalenia jej miejsca pobytu) i jeden wychowanek na Oddziale Terapii Całościowych Zaburzeń Rozwojowych w Szpitalu Neuropsychiatrycznym w Garwolinie. Dyrektor placówki oznajmiła, że utrzymuje z wychowankiem systematyczny kontakt – odwiedza go co 10 dni – dowozi mu czystą odzież i bieliznę, a także jedzenie i kieszonkowe. W pomieszczeniach domu było czysto i estetycznie. Pani J. Mołas przygotowywała obiad, a w międzyczasie szykowała się na pogrzeb, który miał być o godz. 14.00 tego dnia. Domem i dziećmi w czasie nieobecności pani Mołas miałyby opiekować się sąsiadka - znajoma domu i dzieci. Kontrolujący poprosili dyrektor POW, o to by przygotowała dokumenty dzieci: karty pobytu i plany pracy i aby szykowała się na pogrzeb, by nie rezygnowała z wyjścia. Kontrolujący zaproponowali, że przejrzą dokumenty w obecności sąsiadki, następnie porozmawiają z dziećmi i zakończą kontrolę. P. J. Mołas jednak zrezygnowała z wyjścia na pogrzeb.

Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania przez wykwalifikowaną kadrę.

Opiekę całodobową dzieciom w placówce zapewnia p. J. Mołas oraz jej mąż - zatrudniony w POW na stanowisku wychowawcy na $\frac{3}{4}$ etatu, a w ciągu dnia również wychowawczyni zatrudniona na $\frac{1}{4}$ etatu. Zatrudnione osoby posiadają odpowiednie kwalifikacje na zajmowanych przez nich stanowiskach. Wychowawczyni zatrudniona w placówce zapewnia dzieciom głównie opiekę podczas pobytu dzieci poza placówką, np. wycieczek, rajdów, wyjść do kina, na basen itp. Natomiast w placówce pomaga dzieciom odrabiać lekcje oraz w nauce, a także czuwa nad ich bezpieczeństwem i spędza z nimi czas wolny itp.

Mąż p. Mołas pomaga jej w codziennych sprawach i czynnościach opiekuńczo-wychowawczych oraz innych związanych z funkcjonowaniem placówki. Od poniedziałku do piątku od godz. 16.00, a także w każdą 2 i 3 sobotę miesiąca przejmuje obowiązki wychowawcy. Wówczas pani Mołas ma wolne.

W związku z powyższym, kontrolujący stwierdzili, że wychowankowie mają zapewnioną odpowiednią opiekę całodobową przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

Kontrolujący, po rozmowach z wychowankami oraz po analizie planów pracy, stwierdzili, że proces wychowawczy w placówce prowadzony jest w sposób zbyt rygorystyczny i zasadniczy, ponieważ:

- wychowankowie większość czasu spędzają w swoich pokojach – odrabiając lekcje, ucząc się lub czytając książki. Poza posiłkami podstawowymi (śniadanie, obiad, kolacja), które spożywają w kuchnio-jadalni oraz wykonywania dyżuru w kuchni – zmywając naczynia – nie korzystają z niej w innych okolicznościach, np. wtedy gdyby chciały przygotować sobie między posiłkami kanapkę. Pytane dlaczego nie korzystają z kuchni odpowiadały, że: „nie mają takiej potrzeby”, „nie chcą”, „wolą poczekać do następnego posiłku”. Wychowankowie nie proszą np. o dokładkę wędliny na kolację, bo jak mówili: „wolą zjeść coś dodatkowego,

np. „dżem”; rzadko proszą o słodycze – nie wiedzą gdzie znajdują się w domu. Podwieczorki mają zazwyczaj w soboty i niedziele;

- wychowankowie nie znają zasad dotyczących funkcjonowania w domu/swobodnego korzystania z pomieszczeń i przemieszczania się między nimi (kuchni, salonu, pomieszczenia do zabaw i gier, a także przemieszczania się między własnymi pokojami sypialnymi), bądź nie chcą o nich mówić;

- z salonu, w którym jest TV wychowankowie korzystają za zgodą dyrektora placówki. Pytani o korzystanie z pomieszczenia w którym są gry, książki i zabawki odpowiadali, że mogą korzystać z niego pod opieką osoby dorosłej. Pytani o samodzielne korzystanie z tego pomieszczenia odpowiadały, że: „nie chcą”, „nie mają takiej potrzeby”;

- na co dzień (poza spotkaniami z innymi zaprzyjaźnionymi placówkami lub osobami, wspólnymi wyjściami poza dom i poza posiłkami) nie spędzają wspólnie czasu w domu, np. wieczorem czy w dni wolne od nauki;

- odwiedziny rodziców, członków rodzin, bądź osób bliskich odbywają się na parterze domu, przy głównym wejściu do domu, gdzie osoby przychodzące/wychodzące rozbierają się i ubierają w odzież wierzchnią. Wychowankowie pytani czy ich rodzice mogą być przyjmowani w ich pokojach odpowiadali, że „raczej na parterze domu”, „nie wiedzą”, a jak jest ciepło na zewnątrz - to na podwórku;

- wychowankowie nie przyjmują do domu kolegów/koleżanek - pytani dlaczego odpowiadali, że „nie przychodzą”, że jak jest ciepło, to latem spotykają się z nimi na zewnątrz, że „nie wiedzą” czy mogą do domu przyprować znajomych.

W placówce stosowane są kary (wykonanie dodatkowego dyżuru, zakaz korzystania z komputera, stanie, zakaz oglądania TV, zmniejszenie do 10 zł kwoty kieszonkowego – głównie za wagary i jedynki) jednak z wypowiedzi dzieci dotyczących rodzajów kar – wynika, że nie są one dotkliwe dla nich.

Dzieci rozmawiając z kontrolującymi były zawstydzone, na pytania odpowiadały krótko w sposób powściągliwy.

Zaspakajanie niezbędnych potrzeb wychowanków, w szczególności: emocjonalnych, rozwojowych, społecznych i religijnych.

Z analizy dokumentacji wychowanków: kart pobytu i planów pomocy wynika, że placówka zapewnia wychowankom wiele różnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, głównie poza domem, np.: nauka pływania na basenie, wycieczki piesze i wyjazdowe do ciekawych miejsc, wyjścia do kina, teatru, galerii handlowych, udział w spotkaniach integracyjnych z zaprzyjaźnioną placówką i in. Wychowankowie uczestniczą w obchodach uroczystości historycznych, wydarzeniach kulturalnych, imprezach kulturalno-rozrywkowych w szkole. Placówka organizuje wychowankom również aktywny wypoczynek letni i zimowy (wyjazdy na kolonie w góry i nad morze). Ponadto z dokumentacji wynika, że placówka dużą wagę przywiązuje do nauki szkolnej wychowanków (systematyczna kontrola odrabiania prac domowych, organizuje we własnym zakresie zajęcia dodatkowe dla wychowanków, mobilizowanie do nauki, do czytania, kształcenia się) oraz problemów wychowawczych jakie sprawiają wychowankowie (podejmuje działania zapobiegawcze: rozmowy pouczające i dyscyplinujące, spotkania z psychologiem, kuratorem, funkcjonariuszami policji, współpracuje ze szkołą i sądem).

W planach pracy z dzieckiem sformułowane są potrzeby dzieci w sferze wychowawczej (np. jak zachowywać się zgodnie z zasadami ogólnie przyjętymi i przestrzeganymi w społeczeństwie, co jest właściwe i wartościowe, a co nie), rozwojowej (tu głównie nacisk

położony jest na naukę, kształcenie i rozwijanie zdolności i zainteresowań poprzez aktywność pozalekcyjną), emocjonalnej, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym (np. jak sobie radzić z problemami, jak rozwiązywać sytuacje konfliktowe, kształtowanie empatii, kontrolowanie własnych emocji, wzrostu samooceny, itp.).

Placówka umożliwia wychowankom zaspakajanie ich potrzeb religijnych, poprzez dobrowolny udział wychowanków w mszach świętych w niedzielę i święta, obchodzenie i kultywowanie tradycji i obyczajów świąt kościelnych, poprzez umożliwianie wychowankom przyjmowanie sakramentów świętych itp.

Podsumowując, kontrolujący stwierdzili, że wychowankowie mają zapewnioną właściwą opiekę całodobową przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje. Proces wychowawczy w placówce prowadzony jest w sposób zbyt rygorystyczny i zasadniczy, atmosfera w domu jest mało rodzinna, brak ciepłych relacji między wychowawcą, a wychowankiem. Członkowie domu na co dzień zbyt mało wolnego czasu spędzają w domu razem np. na rozmowach. Wychowankowie przejawiają mało swobody w codziennym funkcjonowaniu w domu i zdystansowany stosunek do wychowawców. Placówka dużo czasu i uwagi poświęca nauce szkolnej wychowanków, kształceniu ich, a także kształtowaniu właściwych postaw i osobowości wychowanków oraz organizacji wychowankom całego ich czasu wolnego od nauki. Natomiast potrzeby emocjonalne dzieci takie jak potrzeba bliskości, więzi i przynależności, poczucia akceptacji i wsparcia oraz wyrażania siebie – swoich myśli i uczuć nie są zaspakajane w sposób wystarczający.

Dyrektor placówki podczas analizowania wyników kontroli sama przyznała, że codzienny natłok obowiązków i problemów spowodował, że zaniedbała potrzeby emocjonalne dzieci, jednak postara się to naprawić.

W wyniku przeprowadzonej kontroli doraźnej wydaje się następujące zalecenia:

1. **Uzgodnić i opracować wspólnie z wychowankami zasady dotyczące korzystania z pomieszczeń domu i codziennego funkcjonowania w nim, w sposób swobodny, w miarę możliwości samodzielny dla wychowanków, zgodny z ich oczekiwaniami i potrzebami. Wypracowane i zaakceptowane przez wychowanków zasady przedstawić Wydziałowi Polityki Społecznej do wglądu.**
2. **W miarę możliwości przeprowadzać z dziećmi rozmowy na temat ich potrzeb i oczekiwań, a także organizować spotkania tylko członków domu podczas których dzieci swobodnie mogłyby wyrażać swoje uczucia i myśli.**
3. **Angażować wychowanków (w miarę ich możliwości) do samodzielnego przygotowywania przez nich posiłków.**
4. **Umożliwić wychowankom spotkanie się z rodzicami i osobami bliskimi w miarę przytulnych i zapewniających intymność warunkach.**

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej z dnia 15 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 185, poz. 1092): „Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli”.

DYREKTOR

[Podpis]
Jadwiga M...

4

z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
[Podpis]
mgr *[Podpis]* *[Podpis]*
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

012111000107 12.03.2014.